

EURÓPSKY DEŇ JAZYKOV

- 26. september od roku 2001
- Medzi jazykmi existujú podobné vzťahy ako medzi členmi rodiny. Väčšina európskych jazykov patrí do skupiny indoeurópskych jazykov (germánske slovanské, románske).
- Medzi slovanské jazyky patrí ruština, ukrajinčina, bieloruština, poľština, čeština, slovenčina, slovinčina, srbčina, chorvátčina, macedónčina, bulharčina a ďalšie.

ZAÚJÍMAVOSTI o jazykoch

- Väčšina **európskych jazykov** používa latinské písmo. Niektoré slovanské jazyky používajú azbuku.
- Na svete existuje 6000 až 7000 jazykov – hovorí nimi **7 miliárd ľudí** v **189** nezávislých štátoch.
Najväčší počet jazykov sa používa v Ázii a Afrike.
Približne **polovica obyvateľov sveta** je dvoj- alebo viacjazyčná, t.j. hovorí dvoma alebo viacerými jazykmi.

PREČO PÍŠEME SLOVÁ TAK, AKO ICH PÍŠEME ?

Bicykel, zástavka a zastávka, lavica a
ľavica, slovné druhy, čiarka,
predpona sú- , džínsy

Bicykel

- **Bi** - **dve**, dvakrát, po dvoch
- **Cycle** z gréckeho slova *kyklos*
a latinského slova *cyklus*
(obeh, kruh, **kolesá**)

Dôležitosť **dĺžňov** v slovenčine

- **Zastávk**a – niekto alebo niečo sa prestane pohybovať, zastaví sa:
Autobus zastal na zastávke.
- **Zástav**ka – mávame ňou na slávnostiach, vítame ňou hostí. Je to malá papierová vlajka.
- **Sud** (valcovitá nádoba - drevený) – **súd** (pracovisko sudcu)
- **Hráčk**a (v športe) – **hračka** (detská)
- **Naprav!** (od napraviť) – **náprav** (od náprava)

Dôležitosť **mäkčeňov** v slovenčine

- **Lavica** - je to dlhšia obdĺžniková doska, na ktorej máme položené zošity a učebnice.
- **Ľavica** – je ľavá ruka, opak pravej.

Ľad (zmrznutá voda) - **lad** (súlad, poriadok)

Uhol (sklon 2 stretajúcich sa čiar) – **uhoľ** (uhlie)

Ľak (zláknutie) - **lak** (látka na zvyšovanie lesku)

Roľa (pole)- **rola** (herecká úloha, postava)

Slovné druhy

- **Druh** – je to súhrn predmetov alebo javov s rovnakými podstatnými znakmi.

Napríklad: literárne druhy: lyrika, epika, dráma,
živočíšne druhy: cicavce, hlodavce

- Slovný -vyjadrený slovom, slovami.

Slovné druhy delíme:

- **Ohybné**: skloňovanie, časovanie
- **Neohybné**

* Hra

Dôležitosť čiarok v slovenčine

- Popraviť nie, oslobodiť!
- Popraviť, nie oslobodiť!

- Podčiarknuť, nie zakrúžkovať!
- Podčiarknuť nie, zakrúžkovať!

Súčasný súčiastka súdobý sútok súzvuk, súvetie

- **Sú** – čas (v rovnaký čas, naraz, v ten istý) –ný
- **Sú** – čiastka (časť patriaca do celku) auta
- **Sú** – dobý (v rovnakú dobu existujúci)
- **Sú** – tok (miesto, kde sa rieky vlievajú do jednej rieky)
- **Sú** – zvuk (v rovnaký čas zahrané tóny)
- **Sú** – vetie (v jednej vete povedané dve myšlienky)
- **Sú = spolu, v rovnaký čas, naraz sa niečo deje**

Džínsy

- Vznik: **Kalifornia**
- Kedy: počas **zlatej horúčky** (19. storočie)
- Kto: zlatokopi potrebovali **pevné nohavice**
- Ako: **hrubé modré plátno** ako v **stredovekom talianskom meste Janov**
- Pomenovanie: skomolenina slova **Janov – Genes – džínis**
- Pravé dnešné džínsy: **až keď** si zlatokop dal na svoje **vrecká** natlačiť u kováča **cvočky**

- Prečo: lebo vzorky **horniny** mu džínsy často **trhali**
- Pomenovanie:
 - **Texasky**
 - **Pušky** (lebo **rajfl** v angličtine znamená **puška**)

Ďakujem za pozornosť

- Zdroje:

Daj si čas (z histórie vedy a kultúry), Raabe

Krátky slovník slovenského jazyka, Veda

Príručka slovenského pravopisu, Cesty

Slovenčina známa i neznáma, Veda

Slovenčina bez chýb, Samo

<https://edl.ecml.at/Fun/tabid/3174/Default.aspx>

Vypracovala: Mgr. Janka Koperová